

**Sprawozdanie
z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny
za 2024 rok**

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025r., poz. 49) Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny.

Stosownie do art. 179 ww. ustawy wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją tych zadań.

Katalog zadań zawarty w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Do zadań gminy zgodnie z ustawą należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Na terenie gminy Wierzbica realizowany był Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, który został przyjęty Uchwałą Nr LV- 301/2024 Rady Gminy Wierzbica z dnia 26 marca 2024r.

Głównym celem Programu jest **wspieranie rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.**

Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym we właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci.
- 2) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- 3) Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
- 4) Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.
- 5) Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.
- 6) Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Na terenie Gminy Wierzbica pracę z rodziną koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy. Ośrodek pracuje z rodzinami mającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze. Pracę z rodziną w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy poza asystentem rodziny prowadzą wszyscy pracownicy socjalni, którzy współpracują z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny, ale również z tymi rodzinami, które nie wymagały tej pomocy. Pracownicy socjalni odwiedzali rodziny, prowadzili rozmowy, informowali o możliwościach uzyskania wsparcia w formie specjalistycznego poradnictwa. Pracownicy socjalni upowszechniali materiały informacyjne dotyczące przemocy i możliwości udzielenia pomocy w tym zakresie.

W 2024 roku Gmina Wierzbica prowadziła monitoring dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez współpracę pracownika socjalnego z asystentem rodziny, kuratorem zawodowym, społecznym, dzielnicowymi. Pracownicy socjalni odwiedzali rodziny i prowadzili rozmowy z ich członkami, nawiązywali kontakt z pedagogiem szkolnym.

Wsparcie dziecka i rodziny w środowisku opierało się na prowadzonej z rodziną pracy socjalnej, a także innych wzmacniających i wspierających formach pomocy. Pracownik socjalny OPS w Wierzbicy korzystał w pracy również z takich instrumentów jak: poradnictwo specjalistyczne, oraz współpraca z podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz wspierania rodziny .

Gmina Wierzbica w zakresie wspierania realizacji zadań gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

w Chełmie. Współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej, asystent rodziny i pracownik socjalny przekazują informację o rodzinach i rodzicach biologicznych do PCPR w Chełmie na potrzeby okresowych ocen. Ponadto w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie w Chełmie, 5 dzieci z terenu gminy Wierzbica, pochodzących z rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych uczestniczyli w koloniach letnich w miejscowości Ząb – Ośrodek Wypoczynkowy „Harnaś” w okresie od 8.07.2024 r. do 17.07.2024 r.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy współpracują z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Chełmie i Sądem Rejonowym w Chełmie. Na bieżąco informują kuratorów i Sąd o sytuacji w rodzinach objętych nadzorem jak również o nieprawidłowościach w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

Prowadzona jest również na bieżąco współpraca z dzielnicowym i Posterunkiem Policji w Sawinie. Wspólnie monitorowana jest sytuacja rodzin z dziećmi, w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. Na terenie Gminy Wierzbica funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, który ma na celu wspieranie działań profilaktycznych, informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół skupia przedstawicieli różnych instytucji, którzy na co dzień pracują z dziećmi z terenu Gminy Wierzbica (pedagodzy szkolni, lekarz, psycholog szkolny). W 2024 r. na terenie Gminy Wierzbica prowadzone były 2 procedury Niebieskiej Karty w związku z przemocą wobec dzieci.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Jedną z przyczyn korzystania z pomocy Ośrodka jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, która łączy się z innymi dysfunkcjami tj. niepełną strukturą rodziny, wielodzietnością, uzależnieniami, niepełnosprawnością, chorobą itp.

W 2024 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało ogółem 96 rodzin, w tym 8 rodzin z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co stanowi 8,3 % ogółu rodzin objętych pomocą.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina realizuje obowiązek zatrudnienia asystenta rodziny.

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

Asystent rodziny zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy realizuje zadania:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37);
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923);
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno - pomocową,

o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Ponadto w ramach swoich obowiązków asystent rodziny jest zobowiązany zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym.

W przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystent zobowiązany jest do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo -wychowawcze oraz brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego. Decyzję o przydziale asystenta rodziny do danej rodziny podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny. Wspieranie rodziny, w ramach asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej, niwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

W 2024 roku zgodnie z art. 11 ust.2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny pracownik socjalny OPS w Wierzbicy wystąpił do Kierownika Ośrodka o przydzielenie 3 rodzinom asystenta rodziny, w tym w 1 przypadku było zalecenie w kwestii zobowiązania przez sąd rodziny do pracy z asystentem rodziny. Z 1 rodziną zakończono współpracę z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

Ogółem w okresie od stycznia do grudnia 2024 roku 5 rodzin, w których wychowywało się 8 dzieci były objęte wsparciem asystenta rodziny w związku z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Dwie rodziny objęte asystenturą korzystały z usług asystenta powyżej jednego roku. Praca asystenta z rodzinami prowadzona jest długofalowo ze względu na

brak efektów i wielopropblemowość.

W 2024 roku w Gminie Wierzbica złożono jeden wniosek o jednorazowe świadczenie 4000,00 zł w związku z Ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Nie złożono wniosku o przydzielenie asystenta rodziny w sprawie koordynacji wsparcia.

Na podstawie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć limitu ustawowego 15 rodzin/ cały etat.

Zgodnie z art. 15 ust.1 pkt 1 ww. ustawy z każdą rodziną prowadzona była praca zgodnie z opracowanym planem pracy z rodziną. Powyższy plan pracy z rodziną obejmował zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych.

Opracowany plan pracy z rodziną obejmował cel główny jak również cele szczegółowe dostosowane do potrzeb danej rodziny. Odpowiadał na problemy rodzin i odnosił się zarówno do stwierdzonych deficytów jak i potrzeb oraz mocnych stron rodziny.

W 2024 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pracował 1 asystent rodziny w wymiarze 1/2 etatu w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku.

W ramach programu „Asystent rodziny w 2024 r.” środki finansowe z Funduszu Pracy przeznaczone zostały na dofinansowanie zatrudnienia asystenta rodziny w wysokości 14.434,55 zł, które wykorzystano na refundację wynagrodzenia i dodatek dla asystenta rodziny.

Ponadto w 2024 roku Ośrodek wykorzystał dotację w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027” w kwocie 3.450,48 zł.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu

dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 roku Gmina Wierzbica jako właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansowała pobyt 8 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem gmina poniosła wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 75.746,82 zł.

W celu poprawy funkcjonowania rodziny asystent rodzin współpracował z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami samorządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny tj. placówkami oświatowymi i zdrowia, sądem, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, Ośrodkiem profilaktyki, Diagnozy i Terapii Zdrowia Psychicznego „Rodzina”.

W ramach zawartego porozumienia o współpracy z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Ośrodkiem Profilaktyki, Diagnozy i Terapii Zdrowia Psychicznego „Rodzina”, rodziny przeżywające kryzysy oraz trudności w procesie opiekuńczo – wychowawczym mogły korzystać z bezpłatnego wsparcia specjalistycznego (psychiatrycznego, psychologicznego, psychoterapeutycznego itp.) Przedmiotem powyższego porozumienia jest realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ze wsparcia specjalistycznego mogła skorzystać każda osoba zamieszkująca na terenie Gminy Wierzbica. Pomoc była świadczona w formie konsultacji indywidualnych i rodzinnych. Do najczęstszych form udzielanej pomocy należały: motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia psychologicznego, indywidualna terapia krótkoterminowa, praca nad nawrotami picia, poradnictwo, psychoedukacja.

Na terenie gminy Wierzbica podejmuje się szereg działań mających na celu wsparcie rodzin w procesie opiekuńczo-wychowawczym.

Na terenie Szkoły Podstawowej w Wierzbicy funkcjonuje świetlica, która zapewnia opiekę i wychowanie jak również pomoc w nauce uczniom w godzinach przed lekcyjnych oraz popołudniowych do godz. 16:15. Zajęcia prowadzone są w zależności od potrzeb dzieci tj. m.in. odrabianie lekcji, rozwijanie zainteresowań, uczestnictwo w zajęciach plastycznych, komputerowych, sportowych itp.

W ramach pomocy w nauce uczniom prowadzone są zajęcia wyrównawcze. W szkole świadczona jest również pomoc psychologa, logopedy, pedagoga, pedagoga specjalnego i terapia sensoryczna.

Poza placówkami oświatowymi w ramach organizacji czasu wolnego prowadzone są zajęcia dla dzieci w Pracowni plastycznej „Inspiracja” jak również zajęcia sportowe np. „Sportowe popołudnia w gminie Wierzbica”. W czasie wolnym od zajęć szkolnych tj. ferii zimowych i wakacji

dzieci mają możliwość uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Wierzbicy.

Dzieci z terenu Gminy Wierzbica korzystały z pomocy psychologa, pedagoga i pedagoga specjalnego pracującego w szkołach lub Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wierzbicy.

Na terenie Gminy Wierzbica funkcjonują dwie Szkoły Podstawowe, Gminne Przedszkole oraz Gminny Żłobek. Na podstawie danych statystycznych będących w posiadaniu placówek z terenu gminy Wierzbica ustalono, że na podstawie orzeczeń i opinii wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną zajęciami rewalidacyjnymi objętych jest od września 2024 r. - 9 uczniów, dla 3 uczniów zorganizowano zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia, a 1 uczeń ma nauczanie indywidualne domowe. Łącznie 53 uczniów jest objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną, a 46 logopedyczną. Terapią sensoryczną objętych jest 24 uczniów.

W Gminnym Przedszkolu w ramach udzielanej pomocy psychologiczno - pedagogicznej zatrudnieni są specjaliści tj.: logopeda, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciel terapeuta integracji sensorycznej. Dzieci objęte pomocą psychologiczno - pedagogiczną:

- 6 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenie specjalnego;
- 4 dzieci z opiniami o objęciu pomocą psychologiczno - pedagogiczną,
- 39 dzieci wskazanych do objęcia pomocą psychologiczno - pedagogiczna przez nauczycieli, wychowawców grup i rodziców/opiekunów prawnych dzieci.

W ramach udzielanej pomocy psychologiczno - pedagogicznej prowadzone są z dziećmi zajęcia specjalistyczne: logopedyczne, korekcyjno - kompensacyjne, rewalidacyjne, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne, zajęcia o charakterze terapeutycznym SI, indywidualne i grupowe oraz porady i konsultacje dla rodziców/opiekunów prawnych dzieci oraz nauczycieli.

Zespół Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Szkole Podstawowej im. Kazimierza Górskiego w Wierzbicy prowadził program Godzina dla Młodych Główn w klasach IV-VIII, w ramach którego rozsyłane są również webinary dla rodziców. Psycholog oraz Pedagog szkolny prowadzą również zajęcia a także rozmowy indywidualne dla uczniów z problemami oraz ich rodziców.

Placówki oświatowe realizują także projekty i programy, których celem jest wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień i zainteresowań uczniów poza edukacją formalną.

Ponadto w placówkach oświatowych realizowane były niżej wymienione programy i projekty profilaktyczne z zakresu bezpieczeństwa, zdrowia i ryzykownych zachowań:

1. „Trzymaj formę” promocja zdrowego odżywiania i aktywnego trybu życia dla uczniów szkoły podstawowej.
2. „Klub Bezpiecznego Puchatka” dla uczniów klas I dotyczący bezpieczeństwa na

drodze, w domu, w szkole.

3. „Program dla szkół” – owoce w szkole i szklanka mleka dla uczniów klas I-V, program edukacyjny.
4. „ Być jak Ignacy” realizowany przez Fundację PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza dla uczniów kl. II - celem była popularyzacja nauki i pielęgnowanie pamięci o wybitnych naukowcach.
5. „Kubusiowi przyjaciele natury” - program przyrodniczo-ekologiczny.
6. „Lekturki spod chmurki” - Międzynarodowy Projekt Czytelniczy – Czytam z klasą.
7. „Wirtualne podróże”.
8. „Bezpieczny powrót do szkół „WF z AWF”- projekt ogólnopolski.
9. „Zdrowo jem, więcej wiem” – Ogólnopolski Projekt prowadzony przez Fundację BOŚ pod honorowym patronatem Małżonki Prezydenta RP Pani Agaty Kornhauze-Duda, którego celem jest wykształcenie u dzieci postaw zdrowego odżywiania.
10. „Europejski Tydzień Kodowania”- klasy III i IV brały udział w projekcie.
11. „SensoSmyki”- Ogólnopolski Projekt Edukacyjny.
12. Drużyna harcerska i zuchowa zrealizowała przedsięwzięcie „Szkola Pamięta”- uporządkowali grób żołnierza II wojny światowej w Wólce Tarnowskiej.

Na terenie gminy funkcjonuje Poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży – Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wierzbicy, która wspiera dzieci i rodziny wymagające pomocy.

Zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej z dnia 5 sierpnia 2015r. (Dz.U. z 2024, poz. 1.534) rodziny objęte pomocą i wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy miały możliwość korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej zorganizowanej w punkcie zorganizowanym w Urzędzie Gminy Wierzbica.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy świadczył na rzecz rodzin z terenu Gminy Wierzbica pomoc w postaci pracy socjalnej. Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej była skierowana do 122 rodzin, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielona była 26 rodzinom (43 osoby w rodzinach). W ramach pracy socjalnej udzielono pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i rodzinnego). Z tej formy pomocy skorzystało 14 rodzin (42 osoby w rodzinach).

W 2024 roku asystent rodziny odnosił kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach:

- „Dyscyplina i autorytet”,
- „Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z opinią”,
- „Jak dbać o relacje wśród uczniów – przeciwdziałanie hejtowi i nękanii”,
- „Jak czytać opinie i orzeczenia z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej”,
- „Standardy Ochrony Małoletnich w Placówkach Edukacyjnych”,
- „Profilaktyka – trzy poziomy oddziaływań profilaktycznych w szkole”.

Pracownicy pomocy społecznej podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo:

- w konferencji nt. Kryzysy psychiczne „O żyj” – 2 osoby,
- „Aktualizacje w procedurze Niebieskiej Karty- zmiany i ich wpływ na praktykę” - 2 osoby,
- „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, realizacja procedury Niebieskie Karty” – 5 osób.

Gmina ma obowiązek corocznego przedkładania radzie gminy sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiania potrzeb związanych z realizacją zadań.

Poniższa tabela przedstawia realizowane zadania i podejmowane działania w 2024 roku z zakresu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.

L.p.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji
1.	Zatrudnienie asystenta rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	2024-2026	OPS	Liczba zatrudnionych asystentów -1, Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny – 5.
2.	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2024-2026	OPS	Przyczyny udzielania pomocy: - bezrobocie - 45 rodzin, - ubóstwo – 39 rodzin, - niepełnosprawność – 29 rodzin, - długotrwała lub ciężka choroba – 29 rodzin, - bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 8 rodzin, - potrzeba ochrony macierzyństwa – 12 rodzin, w tym potrzeba ochrony wielodzietności - 12 rodzin,

				- bezdomność – 2 osoby. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych - 150
3.	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	2024-2026	OPS Urząd Gminy Policja Kuratorzy	Współpraca z podmiotami realizującymi zadania na rzecz dzieci i rodzin prowadzona jest na bieżąco. Pisma do sądu – 21, Pisma do PCPR – 14.
4.	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2024-2026	OPS Zespół Interdyscyplinarny GKRPA	Liczba osób, które podjęły terapię - 6 Liczba założonych Niebieskich Kart – 7, Liczba rodzin z kontynuacją procedury „Niebieskie Karty” - 4 Liczba osób, które ukończyły terapię - 3
5.	Objęcie pomocą, w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wszystkie potrzebujące dzieci	2024-2026	OPS	Liczba dzieci korzystających z posiłków: - 72 dzieci (liczba świadczeń 7 911 posiłków) -2 dzieci (liczba posiłków - 292) pomoc w postaci posiłku bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego na wniosek dyrektora szkoły
6.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	2024-2026	OPS Placówki oświatowe Urząd Gminy	Liczba uczniów korzystających z pomocy: - 15 uczniów w okresie od stycznia do czerwca 2024 r. - 16 uczniów w okresie od września do grudnia 2024 r.
7.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2024-2026	OPS Placówki służby zdrowia	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem: rodzin - 15 , dzieci – 35.
8.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku	2024-2026	OPS Urząd Gminy	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - 8. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach -75.746,82 zł .

	preadopcyjnym			
9.	Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2024-2026	OPS	Liczba szkoleń i konferencji - 9.
10.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2024-2026	OPS, PCPR	Liczba zorganizowanych form wypoczynku - 1. Ilość uczestników wypoczynku - 5.
11.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	2024-2026	OPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -0.

Podsumowując realizację zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2024 r., należy stwierdzić, że gmina Wierzbica:

1. Realizuje ustawowy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny (Uchwała Nr LV- 301/2024 Rady Gminy Wierzbica z dnia 26 marca 2024r.)
2. Tworzy możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Poprzez współpracę OPS z innymi jednostkami samorządowymi, placówkami oświatowymi, opiekuńczymi, organizacjami pozarządowymi, sądem rodzinnym, kuratorami itd. tworzy i rozwija system opieki nad dzieckiem oraz prowadzi pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (m.in. zapewnia wsparcie i pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa);
4. Współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej;
5. Sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazuje je właściwemu wojewodzie;
6. Prowadzi monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Potrzeby:

1. Dalsze prowadzenie pracy z rodzinami w środowiskach, w których pojawiają się trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ze szczególnym położeniem nacisku na utrzymanie dzieci w ich środowisku rodzinnym.

2. Intensywna praca z rodzinami biologicznymi, mająca na celu powrót dzieci z pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego.
3. Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny poprzez uczestnictwo w warsztatach, kursach, szkoleniach itp.
4. Podnoszenie kwalifikacji przez osoby prowadzące pracę z rodziną w celu doskonalenia i profesjonalizacji ich działań.
5. Dalsza współpraca OPS z instytucjami, podmiotami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
6. Dalszy rozwój i profesjonalizacja systemu wsparcia rodzin (m.in. wypracowywanie wspólnych procedur postępowania, dbanie o wysoki profesjonalizm, budowanie zaufania).
7. Dalsze prowadzenie przez placówki oświatowe, instytucje kultury i sportu, organizacje pozarządowe, działań ukierunkowanych na promowanie rodziny, propagowanie idei wspólnego spędzania wolnego czasu, inwestowanie w rozwój potencjałów i zainteresowań dzieci i młodzieży.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem dla dziecka i aby mogło w nim prawidłowo się rozwijać musi być zapewnione poczucie bezpieczeństwa. Dlatego tak ważne jest wspieranie rodzin przeżywających trudności, wspomaganie w pokonywaniu życiowych problemów, aby dzieci z Gminy Wierzbica miały możliwość dorastania i rozwijania się w jak najbardziej korzystnym środowisku, jakim jest rodzina.

Biorąc powyższe pod uwagę, w dalszym ciągu kontynuowane na terenie Gminy Wierzbica będą działania przyjętego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 celem zapewnienia pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez specjalistyczne poradnictwo oraz wsparcie w formie asystenta rodziny a także współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych, które w zakresie swoich działań wspierają dzieci i rodziny.

Opracowała:
Beata Sienkiewicz
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wierzbicy